ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Zahraniční rozvojová spolupráce České republiky v roce 2014

náš svět
naše důstojnost
naše budoucnost

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Zahraniční rozvojová spolupráce (ZRS) je důležitou součástí zahraniční politiky České republiky, která přispívá k odstraňování chudoby v kontextu udržitelného rozvoje, k ekonomickému a sociálnímu rozvoji, k ochraně životního prostředí, jakož i k podpoře demokracie, dodržování lidských práv a řádné správy věcí veřejných v rozvojových zemích. ZRS zároveň napomáhá prosazování politických i ekonomických zájmů ČR a k šíření jejího dobrého jména v zahraničí. Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) je hlavním koordinátorem dvoustranné i mnohostranné zahraniční rozvojové spolupráce České republiky. Při realizaci ZRS je kladen důraz na široké zapojení veřejných institucí a soukromého i neziskového sektoru, a to jak do dialogu o prioritních zemích a sektorech, tak do samotných aktivit v cílových zemích.

Oficiální rozvojová pomoc – Official Development Assistance (ODA) ČR dosáhla za rok 2014 objemu 4,36 mld. Kč, tj. **210,21 mil. USD**[1]**.** Tato částka zahrnuje veškeré aktivity financované z veřejných rozpočtů vykazatelné jako rozvojová a humanitární pomoc.

Mezinárodně sledovaný **ukazatel poměru ODA k hrubému národnímu důchodu (HND)** zůstává stejný jako v předchozím roce, a to **0,11 %**.

Těžištěm **dvoustranné rozvojové spolupráce** jsou každoročně projekty v gesci **České rozvojové agentury (ČRA)** realizované v prioritních zemích, kterými jsou **Afghánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko, Mongolsko** (tzv. země programové, s nimiž má ČR uzavřený dvoustranný program spolupráce) a dále **Gruzie, Kambodža, Kosovo, Palestinská autonomní území, Srbsko** a **Zambie** (tzv. země projektové). ČRA v roce 2014 realizovala 123 **bilaterálních projektů** ve 14 partnerských zemích v celkovém objemu 358 mil. Kč.

V gesci ČRA byly rovněž realizovány **trojstranné projekty, projekty globálního rozvojového vzdělávání, projekty na podporu kapacit nevládního sektoru a informační a osvětový program o ZRS.**

V gesci MZV byly při zastupitelských úřadech v zahraničí realizovány **malé lokální projekty** a **projekty rozvojově-ekonomického partnerství**. MZV zároveň uskutečnilo 4 sektorové **evaluace** a meta-evaluaci (tj. vyhodnocení 20 evaluačních zpráv projektů ZRS ČR z let 2012 – 2013 včetně vyhodnocení nastavení evaluačního systému ZRS ČR).

K naplňování dvoustranné rozvojové spolupráce přispívají také další orgány české státní správy, např. **Ministerstvo financí** v rámci **Transformační ekonomické a finanční spolupráce, Ministerstvo průmyslu a obchodu** (program **Aid for Trade)** a **Ministerstvo vnitra** v rámci **programů migrace a bezpečnosti.**

Ve spolupráci **MZV, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** a **Ministerstva zdravotnictví** rovněž pokračoval tradiční **program vládních**

[1] *Pro přepočet na USD byl použit průměrný kurz za r. 2014 dle metodiky OECD: 1 USD = 20,7578 Kč.*

stipendií pro studenty z rozvojových zemí. V ČR ročně studuje kolem 500 těchto stipendistů. Na akademický rok 2014/15 bylo poskytnuto 138 nových stipendií, 2 mil. Kč byly vyčleněny na mimořádná stipendia pro studenty z Ukrajiny. Nadále též probíhalo **vysílání českých vysokoškolských učitelů** do rozvojových zemí.

Významný rozměr působení České republiky v zahraničí představuje také **humanitární pomoc**, v jejímž rámci MZV v roce 2014 podpořilo 35 projektů ve 26 zemích v celkové hodnotě 83,5 mil. Kč. Jednalo se zejména o pomoc civilnímu obyvatelstvu zemí zasažených ozbrojeným konfliktem (Ukrajina, Sýrie, Irák, Gaza, Jižní Súdán, Středoafrická republika), ale i přírodními katastrofami (povodně v Bosně a Hercegovině a Srbsku, obnova po tajfunech na Filipínách) a epidemií eboly (západní Afrika).

Další součástí ZRS ČR je **program transformační spolupráce**, jehož cílem je přispívat k vytváření a posilování demokratických institucí, právního státu, občanské společnosti a zásad řádné správy veřejných záležitostí. Celkově bylo na projekty na podporu demokracie a lidských práv v roce 2014 vynaloženo 57,8 mil. Kč.

Multilaterální rozvojová spolupráce i v roce 2014 výrazně převyšovala - co do objemu vyčleněných finančních prostředků - rozvojovou spolupráci bilaterální. Nadále zůstávají nejvýznamnější součástí české ZRS platby do **Evropské unie** a do **Evropského rozvojového fondu (EDF).** Poté následuje členství a dobrovolné příspěvky ČR do systému **Organizace spojených národů,** do mezinárodních finančních institucí a dalších specializovaných mezivládních organizací. Pokračující prioritou ČR bylo posilování zastoupení českých občanů v mezinárodních organizacích, vytváření vhodných podmínek pro efektivnější zapojení českých subjektů do multilaterálních rozvojových projektů, využití specifického českého know-how, kterým v oblasti rozvoje ČR disponuje, plnění přijatých mezinárodních závazků a aktivní účast na utváření nové rozvojové agendy po roce 2015.

Dle **statického výkaznictví ODA,** v němž jsou zahrnuty všechny výše uvedené instrumenty, byli **největšími příjemci** české ODA **Ukrajina** (171,5 mil. Kč), **Afghánistán** (120,9 mil. Kč), **Moldavsko** (103,8 mil. Kč), **Etiopie** (77,3 mil. Kč) a **Bosna a Hercegovina** (76,2 mil. Kč). **Nejvíce finančních prostředků** směřovalo na podporu **sektorů vzdělávání** (210,9 mil. Kč), **dobrého vládnutí a občanské společnosti** (163 mil. Kč), **zemědělství a lesnictví** (101 mil. Kč), **voda a sanitace** (82 mil. Kč) a **zdravotnictví** (70 mil. Kč).

Podrobné údaje o realizaci ZRS ČR v roce 2014 obsahuje **„Informace o zahraniční rozvojové spolupráci České republiky v roce 2014“**, která je zveřejněna na webové stránce MZV **www.mzv.cz/rozvoj**. Podrobnější informace o projektech ČRA jsou uvedeny ve výroční zprávě ČRA na webové stránce **www.czda.cz.**

Níže jsou uvedeny statistické údaje ODA ČR za rok 2014 zpracované na základě metodiky OECD DAC.

Oficiální rozvojová pomoc (ODA) České republiky (mil. Kč)

(dle statistického výkaznictví OECD DAC)

	2011	2012	2013	2014
ODA celkem	4 426,18	4 291,28	4 124,54	4 363,58
I.A Bilaterální ODA	1 359,88	1 298,03	1 115,57	1 298,90
1. rozpočtová podpora	0,00	0,00	1,00	20,00
2. podpora nevládním organizacím, společné programy a fondy	38,42	52,27	76,69	65,38
3. projektové intervence	598,75	622,70	508,91	631,46
4. experti a další technická spolupráce	273,40	223,95	123,85	113,03
5. stipendia a související náklady	96,92	89,13	106,34	106,90
6. odpuštění dluhů	0,00	0,00	0,00	0,00
7. administrativní náklady jinde nezahrnuté	112,40	97,33	89,14	92,00
8. další výdaje v donorské zemi (uprchlíci, osvěta)	239,99	212,66	209,65	270,12
I.B Multilaterální ODA	3 066,30	2 993,25	3 008,97	3 064,67
Podíl bilaterální ODA	30,72%	30,25%	27,05%	29,77%
Podíl ODA/HND	0,125%	0,124%	0,114%	0,111%
Hrubý národní důchod (HND)	3 550 951	3 473 175	3 625 462	3 926 642
Směnný kurz CZK/USD	17,67	19,54	19,56	20,76

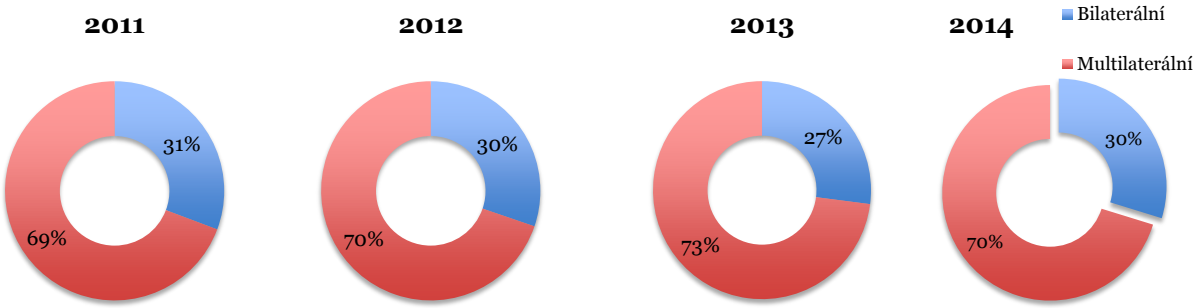

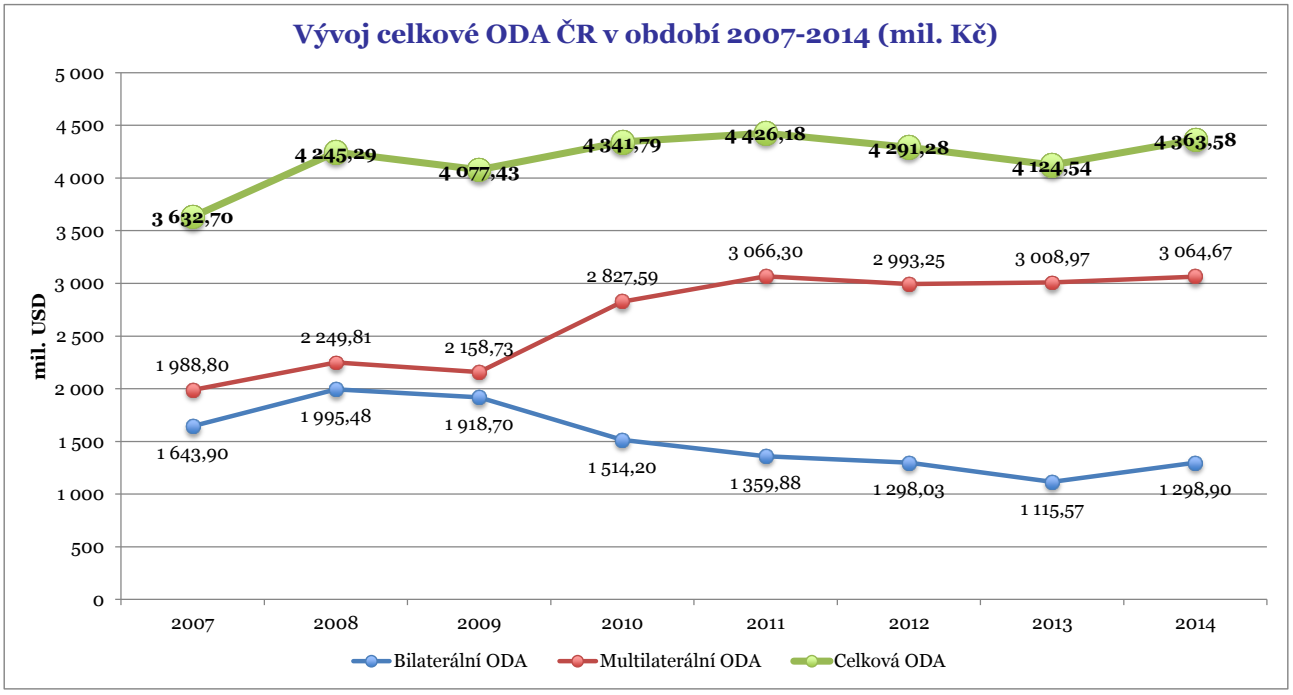

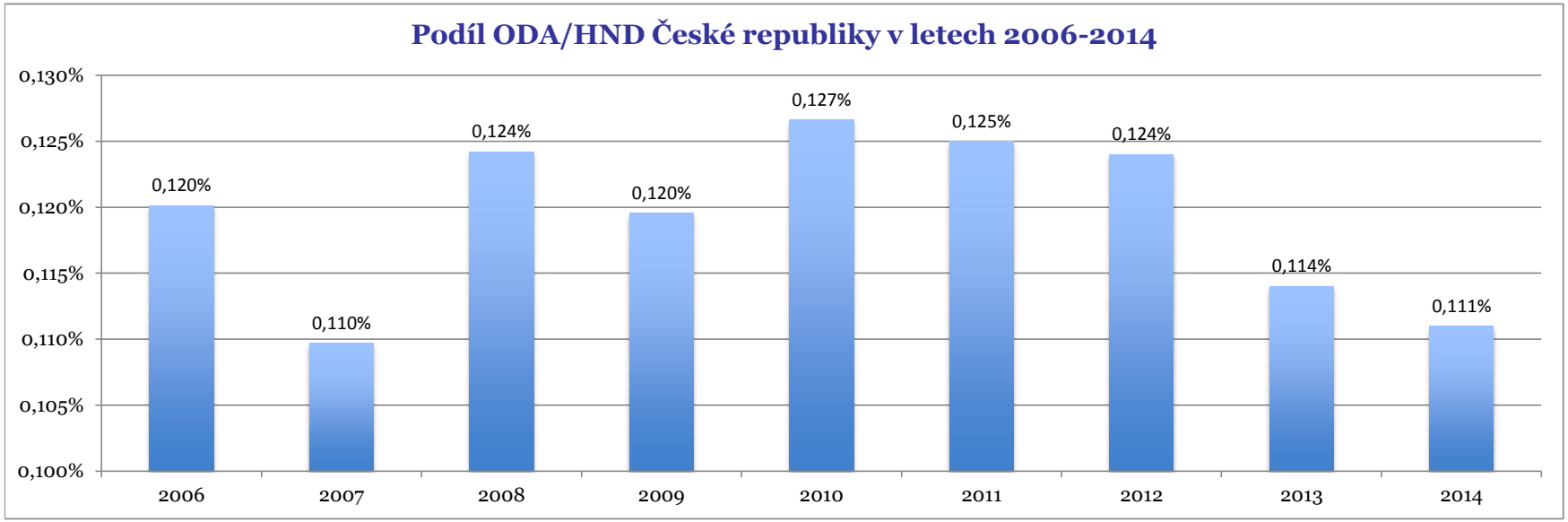

Deset největších příjemců české ODA

	2011		2012		2013		2014	
pořadí	země	mil. Kč	země	mil. Kč	země	mil. Kč	země	mil. Kč
1	Afghánistán	200,76	Afghánistán	248,11	Moldavsko	83,91	Ukrajina	171,48
2	Mongolsko	82,88	Moldavsko	95,35	Mongolsko	74,71	Afghánistán	120,94
3	Moldavsko	75,64	Mongolsko	79,36	Afghánistán	74,13	Moldavsko	103,78
4	Bosna a Hercegovina	63,27	Bosna a Hercegovina	61,87	Etiopie	70,22	Etiopie	77,32
5	Srbsko	56,37	Etiopie	60,62	Bosna a Hercegovina	69,24	Bosna a Hercegovina	76,22
6	Ukrajina	53,55	Gruzie	51,35	Gruzie	57,70	Gruzie	59,72
7	Etiopie	51,78	Ukrajina	49,63	Ukrajina	54,45	Mongolsko	56,66
8	Gruzie	36,23	Srbsko	46,49	Srbsko	31,59	Kosovo	44,78
9	Bělorusko	31,46	Kosovo	44,18	Sýrie	29,70	Sýrie	38,53
10	Palestina	31,10	Palestina	32,82	Vietnam	28,96	Srbsko	35,43

Dvoustranná ODA ČR dle teritoria (mil. Kč)

	2011	2012	2013	2014
Subsaharská Afrika	145,97	138,43	130,36	148,24
Jižní a střední Asie	310,68	367,76	194,73	229,74
Ostatní Asie a Tichomoří	141,20	135,68	139,16	115,16
Blízký východ a severní Afrika	83,77	118,17	117,70	101,30
Latinská Amerika a Karibik	34,64	23,36	28,14	25,80
Evropa	353,80	372,48	356,74	531,25
Nespecifikované	289,82	142,15	148,75	147,41
Celkem	**1 359,88**	**1 298,03**	**1 115,57**	**1 298,90**

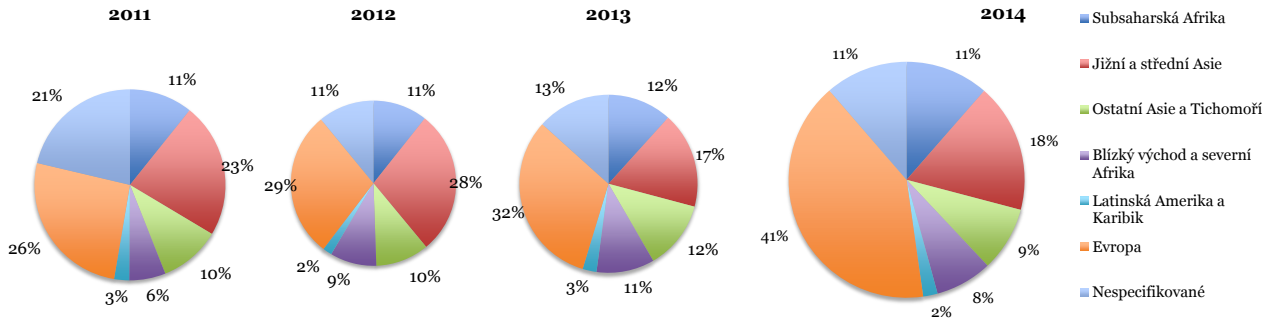

Dvoustranná ODA ČR dle příjmu partnerských zemí (mil. Kč)

	2011	2012	2013	2014
Nejméně rozvinuté země (LDCs)	375,18	416,82	236,76	297,46
Málo rozvinuté země	19,09	16,84	7,32	4,79
Země s nižším středním příjmem	400,63	468,30	438,21	568,14
Země s vyšším středním příjmem	240,16	216,78	224,76	222,76
Nespecifikované	324,82	179,31	208,53	205,75
Celkem	**1 359,88**	**1 298,03**	**1 115,57**	**1 298,90**

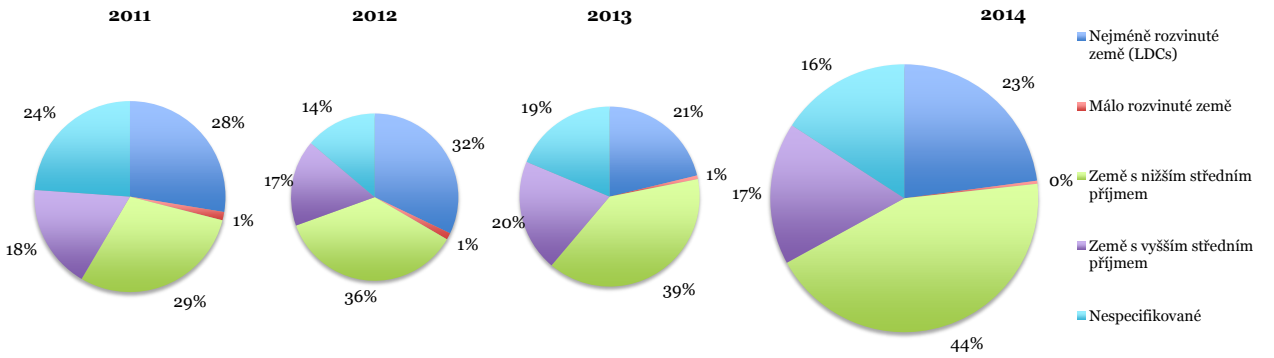

Dvoustranná ODA ČR dle sektoru (mil. Kč)

	2011	2012	2013	2014
Sociální infrastruktura	676,14	646,97	510,09	563,18
Ekonomická infrastruktura	99,85	87,26	70,95	36,63
Výrobní sektor	115,93	105,49	103,43	115,53
Multisektorová pomoc	45,42	26,68	21,36	55,68
Humanitární pomoc	70,16	96,67	93,63	148,86
Administrativní náklady dárců	112,40	97,33	89,14	92,00
Uprchlíci v dárcovských zemích	207,12	186,09	174,78	239,85
Nespecifikováno	32,87	51,54	52,19	47,17
Celkem	**1 359,89**	**1 298,03**	**1 115,57**	**1 298,90**

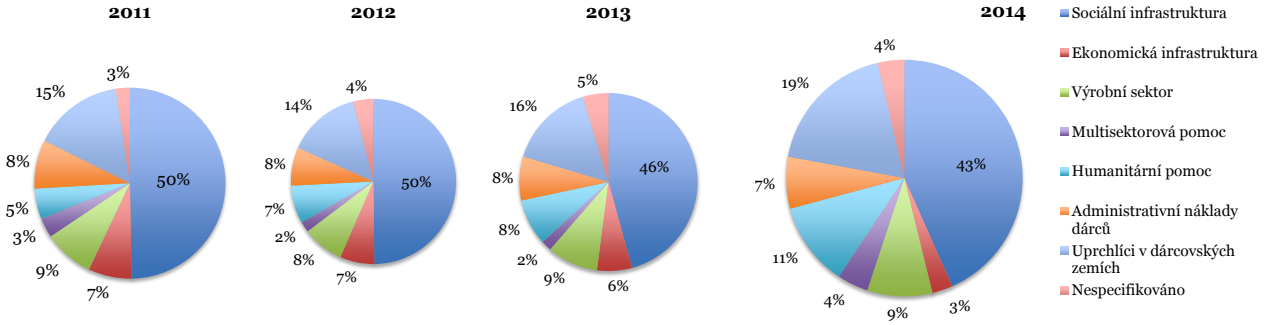

Mnohostranná ODA ČR dle organizace (mil. Kč)

	2011	2012	2013	2014
OSN	147,92	153,22	194,23	205,80
Evropská unie	2 529,35	2 298,62	2 312,38	2 639,68
Skupina Světové banky	276,60	329,42	158,18	123,22
Regionální rozvojové banky	99,18	92,22	75,06	0,06
Ostatní	13,25	119,77	269,13	95,92
Celkem	**3 066,30**	**2 993,25**	**3 008,97**	**3 064,67**

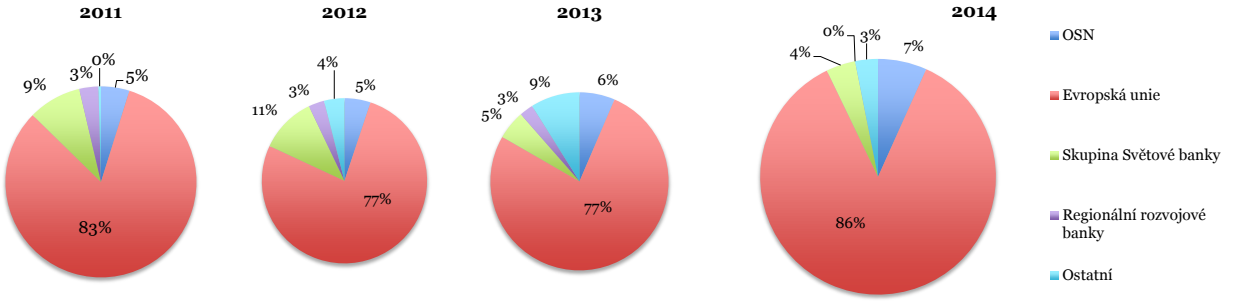

Přehled příjemců české ODA 2014

Pořadí	Země	Kč
1	Ukrajina	171 475 231
2	Teritoriálně nespecifikováno	147 414 223
3	Afghánistán	120 941 612
4	Moldavsko	103 776 157
5	Etiopie	77 321 915
6	Bosna a Herzegovina	76 220 127
7	Gruzie	59 719 788
8	Evropa, region	57 402 331
9	Mongolsko	56 656 108
10	Kosovo	44 775 483
11	Sýrie	38 527 804
12	Srbsko	35 433 556
13	Bělorusko	25 629 112
14	Kambodža	22 994 158
15	Vietnam	22 577 976
16	Barma	15 965 344
17	Palestinská autonomní území	14 441 081
18	Zambie	13 914 952
19	Arménie	13 890 111
20	Kuba	11 680 599
21	Írák	10 894 333
22	Libanon	10 696 383
23	Jordánsko	9 169 351
24	Filipíny	8 799 129
25	Středoafrická republika	7 485 398
26	Libérie	6 262 465
27	Nigérie	6 180 382
28	Egypt	6 139 126
29	Jižní Súdán	6 000 000
30	Guinea	5 916 426
31	Jemen	5 301 210
32	Peru	5 123 215
33	Albánie	5 041 371
34	Kyrgyzstán	4 985 210
35	Černá hora	4 600 163
36	Makedonie	4 162 492
37	Pákistán	3 494 876
38	Ghana	3 428 754
39	Sierra Leone	3 417 182
40	Čína	2 462 592
41	Turecko	2 403 846
42	Ázerbajdžán	2 309 092
43	Namibie	2 244 728
44	Kazachstán	2 217 849
45	Uzbekistán	2 152 142
46	Zimbabwe	2 124 979
47	Alžírsko	2 085 908
48	Čad	2 000 000
49	Rwanda	1 767 829
50	Svatý Vincenc a Grenadiny	1 500 000
51	Tunisko	1 465 295
52	Kongo, Demokratická republika	1 460 135

Pořadí	Země	Kč
53	Indie	1 377 550
54	Írán	1 329 567
55	Kolumbie	1 238 964
56	Angola	1 154 583
57	Keňa	1 107 942
58	Srí Lanka	1 087 924
59	Libye	1 042 954
60	Bolívie	1 019 816
61	Paraguay	1 015 820
62	Tádžikistán	950 828
63	Súdán	870 775
64	Džibuti	670 200
65	Pobřeží slonoviny	625 772
66	Korea, Dem. Rep.	608 572
67	Senegal	582 670
68	Thajsko	575 000
69	Guatemala	485 392
70	Laos	481 648
71	Benin	474 851
72	Chile	440 000
73	Venezuela	439 682
74	Tanzánie	420 546
75	Bangladéš	418 367
76	Kamerun	417 182
77	Mexiko	401 466
78	Kostarika	399 991
79	Jižní Afrika	359 682
80	Západní Balkán	332 038
81	Subsaharská Afrika, region	300 000
82	Kongo, Republika	299 987
83	Ekvádor	279 812
84	Nepál	225 976
85	Panama	225 528
86	Dominikánská republika	208 591
87	Eritrea	208 591
88	Guinea-Bissau	208 591
89	Maroko	208 591
90	Somálsko	208 591
91	Togo	208 591
92	Antigua a Barbuda	200 000
93	Haiti	200 000
94	Nikaragua	199 201
95	Mali	187 947
96	Uganda	186 528
97	Argentina	177 500
98	Jižní Amerika, region	175 000
99	Honduras	167 266
100	Afrika, region	130 000
101	Salvádor	120 791
102	Brazílie	100 000
103	Kapverdy	95 493

© **2015 MZV ČR**, odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci

Statistický přehled byl vypracován v souladu s metodikou Výboru pro rozvojovou spolupráci OECD (DAC).